

HERNING
ER
LOKAL
KLIMAHANDLING

OPFØLGNING 2024
KLIMAPLAN FOR HERNING KOMMUNE
OVERBLIK

INDLEDNING

Herning Kommunes første klimaplan blev udarbejdet som en del af DK2020 partnerskabet. Planen blev godkendt af Herning Byråd i oktober 2022 og efterfølgende godkendt af C40 og CONCITO for at leve op til internationale standarder for klimaplanlægning for byer og geografiske områder.

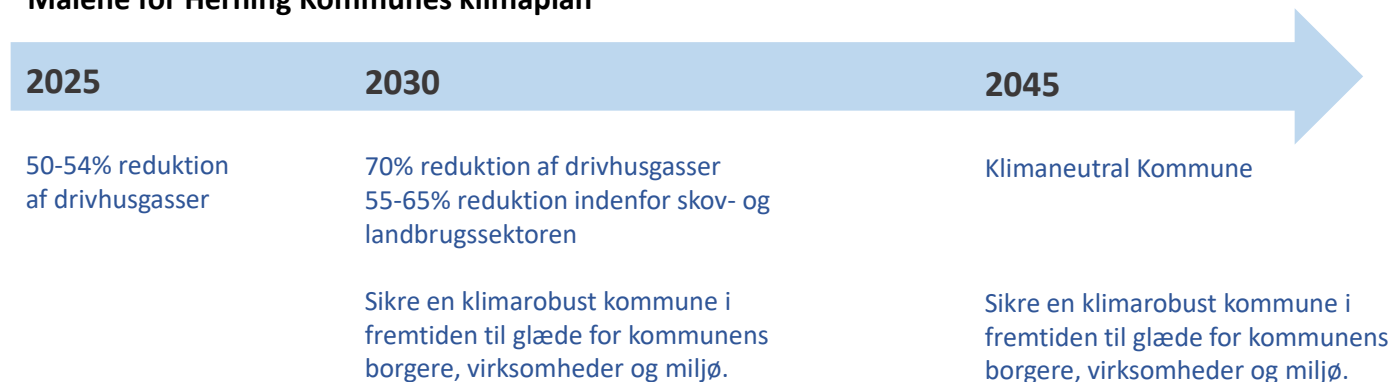
Som en del af DK2020 certificeringen er der krav om, at der løbende skal følges op på fremdriften i klimaplanen. Herning Byråd har besluttet at følge op årligt. Dette er den anden opfølgning på klimaplanen.

Hvert andet år udarbejdes nyt klimaregnskab. Der er udarbejdet nyt klimaregnskab i år, baseret på data fra 2022.

Dette er et sammenfattet overblik over det seneste års arbejde med at implementere klimaplanen samt klimaregnskabet.

I den samlede rapport er det muligt at læse en uddybet status af hver enkelt af de 70 igangsatte indsatser.

Målene for Herning Kommunes klimaplan



OPFØLGNING PÅ HERNING KOMMUNES KLIMAPLAN

Overordnet set går det godt med implementeringen af klimaplanen. Der er aktiviteter i gang under alle klimaplanens indsatsområder både ift. reduktion og tilpasning. I alt er 70 ud af klimaplanens 82 indsatser i gang.

Der er stor forskel på indsatserne, både ift. kompleksitet, varighed, antal samarbejdspartnere og afhængighed af lovgivning, frivillig deltagelse af borgere og virksomheder m.v. Nogle indsatser var i gang inden klimaplanens vedtagelse, mens andre først er startet op i 2023 og 2024. Derfor er der også stor forskel på, hvor langt vi er kommet med de enkelte indsatser.

I de kommende år vil Aftale om et Grønt Danmark få stor betydning for ændringer i arealanvendelse og arbejdet med at reducere udledning af drivhusgasser fra landbrugssektoren. Landbrugssektoren står for den største del af udledningen i Herning Kommune.

Herudover forventes Herning Kommunes deltagelse i EU-projektet LIFE ACT at styrke implementeringen af klimaplanen indenfor flere af planens indsatsområder. Herning Kommune deltager i fem af projektets overordnede arbejdsplaner:

- Omstilling af land- og skovbrug
- Vedvarende energi og energibesparelser
- Synergier og merværdier
- Helhedsorienteret vandhåndtering
- Stigende temperaturer, hedebølger og tørke

Projektet er pt. ved at blive omorganiseret, idet regionerne ikke længere må varetage opgaver indenfor klimaområdet. En ny organisering skal være på plads i løbet af foråret 2025.

På de følgende sider er arbejdet med klimaplanen i 2024 sammenfattet på en side for hvert indsatsområde. Herefter er der en række eksempler på, hvordan der i klimaarbejdet er fokus på også at skabe merværdi, og sidst er der en gennemgang af klimaregnskabet for 2022.

11 INDSATSOMRÅDER FOR REDUKTION AF DRIVHUSGASSER OG KLIMATILPASNING		
Landbrug og arealanvendelse		3 delmål og 9 indsatser
Transport og mobilitet		3 delmål og 10 indsatser
Energi		2 delmål og 12 indsatser
Genbrug og affald		2 delmål og 7 indsatser
Bæredygtig levevis		3 delmål og 10 indsatser
Virksomheders grønne omstilling		3 delmål og 13 indsatser
Herning Kommune som virksomhed		2 delmål og 2 indsatser
Klimatilpasning: Vand, hede, tørke og vind		12 delmål og 19 indsatser

LANDBRUG OG AREALANVENDELSE



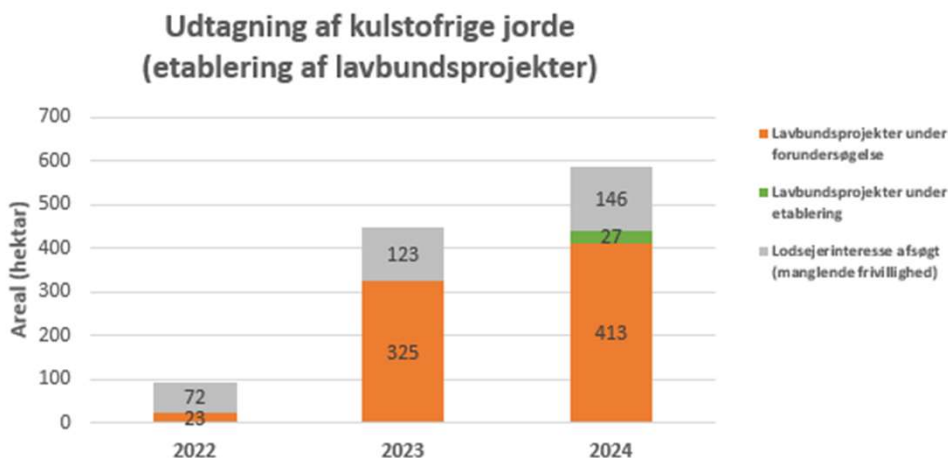
Landbrug og arealanvendelse	
Transport og mobilitet	
Energi	
Genbrug og affald	
Bæredygtig levevis	
Virksomheders grønne omstilling	
Herning Kommune som virksomhed	
Klimatilpasning: Vand, hede, tørke og vind	

Etablering af lavbundsprojekter

Indenfor Landbrug og arealanvendelse er vi godt i gang med en række potentielle lavbundsprojekter, og der arbejdes hele tiden på at finde nye områder. I 2024 er der i alt 413 ha landbrugsjord, hvor der er påbegyndt en forundersøgelse for et lavbundsprojekt.

Det gælder eksempelvis områder ved Herningsholm Å, Skibbild Enge (119 ha), Kollund Bæk (43 ha) og Gullestrup Enge (117 ha). Derudover er et projekt ved Fejgsø Bæk (27 ha) gået over til etableringsfasen.

Nationale erfaringstal viser, at det typisk tager 4-7 år fra igangsættelse af forundersøgelse til lavbundsprojektet er etableret. I sidste ende er realiseringen afhængig af frivillige aftaler med lodsejere.



Principper for arealanvendelse

Der er indarbejdet principper for arealanvendelse (herunder multifunktionalitet) i forslag til Herning Kommuneplan 2025-2036. Der er særligt fokus på skovrejsning, vedvarende energi, klima/lavbund, vand (grundvand og klima), fødevarereproduktion og natur (biodiversitet og rekreative formål). Det forventes at principperne kan være ramme og afsæt for indsatser om arealanvendelse, og måden vi vil arbejde med dem på.

Skovrejsning

Indsatsen vedr. øget skovrejsning er udfordret ift. fremdriften. Der er rejst ganske få hektar skov de seneste år, og selv om der i 2024 er udpeget egnede områder til kommunal skovrejsning, så er vi langt fra at kunne nå klimaplanens mål. Kortmateriale peger derimod i retning af, at der er fældet skov og at skovrejsning, der tidligere er blevet givet tilladelse til, ikke er blevet gennemført.

Den store arealomstilling, som er en del af Aftale om et Grønt Danmark, vil forventeligt komme til at få stor indflydelse på både mulighederne for at gennemføre lavbundsprojekter og skovrejsning.

Dialog på bedriftsniveau

I 2024 blev der indført et separat tilsynspunkt vedrørende klima i tilsynsrapporterne. Derved følges der op på klimatiltag på landbrugene ved næste tilsyn. En ny tilgang til dialog med bedrifterne om mulige klimatiltag er under udvikling.

Klimapartnerskab med landbruget

Klimapartnerskabet afventer i øjeblikket at få overblik over konsekvenser, ressourceforbrug og samarbejder ift. realisering af Aftale om et Grønt Danmark.

TRANSPORT OG MOBILITET



Landbrug og arealanvendelse	
Transport og mobilitet	
Energi	
Genbrug og affald	
Bæredygtig levevis	
Virksomheders grønne omstilling	
Herning Kommune som virksomhed	
Klimatilpasning: Vand, hede, tørke og vind	

Kampagner om offentlig transport

Indenfor indsatsområdet transport og mobilitet er der bl.a. arbejdet med målrettede kampagner om flextrafik og plustur og i vinterhalvåret kører et forsøg med gratis kørsel med lokalbusser samt halv pris for unge i bybusser og regionalruter. Formålet med kampagnerne er at få flere borgere til at anvende den kollektive trafik. Alle lokalruter og bybusser i Herning Kommune kører nu på el, mens skolebusserne fortsat kører på diesel.

Elektrificering af persontransport

For at støtte op om elektrificeringen af persontransport er der i perioden fra 2021 til 2024 etableret mere end 450 offentlige ladepunkter. Det betyder, at der i dag er ca. 500 ladepunkter fordelt rundt i hele kommunen.

Cyklen som bæredygtig transportform

Vi arbejder på flere måder med at understøtte cyklen som bæredygtig transportform. En ny cykelhandlingsplan blev politisk godkendt i juli 2024. Formålet med planen er at øge antallet af cyklister frem mod 2030 samt øge trafikssikkerheden og den oplevede tilfredshed for cyklister.

Muligheden for at tilbyde delecykler til kommunens borgere, pendlere og gæster er ved at blive undersøgt. Der arbejdes på at det både skal være muligt at booke en cykel til en enkelttur og at have abonnement. Målet er, at gøre det attraktivt og nemt at transportere sig bæredygtigt mellem centrale steder i Herning.

I 2024 er der igangsat to projekter vedr. cyklisme: Projektet "Cykelstart for voksne" med fokus på frihed, mobilitet og beskæftigelse som sker i et samarbejde mellem SOSU MidtVest, Dansk Skolecykling, Plads til forskel,

Knudmosen og frivillige borgere. Det andet projekt er et samarbejde mellem Herning Kommune, cyklistforbundet og Bæredygtig Herning om at skabe øget opmærksomhed på cyklisme i virksomheder (ift. ESG-indsatser).

Delebiler & samkørsel

Vi har afsøgt interessen for delebiler hos kommunens landsbyer gennem informationsmøder, hvor borgere fra otte forskellige landsbyer deltog. Indtil videre er tilbagemeldingen fra de otte landsbyer, at de ikke oplever et behov for delebiler.

Mulighederne for at understøtte øget samkørsel blandt borgerne i Herning Kommune er ved at blive undersøgt og Region Midtjylland har igangsat et projekt med det formål at fremme samkørslen på 15 uddannelsesinstitutioner i regionen. Herning Gymnasium er med i projektet.

Omstilling af tung transport

I starten af 2023 blev en netværksgruppe oprettet med fokus på grøn omstilling af tung transport. I gruppen sidder repræsentanter for Midtjysk logistikforum, Danske speditører Midtjylland, Herning Kommune, Ikast-Brande Kommune, Erhvervsrådet Herning & Ikast-Brande, Ringkøbing-Skjern Erhvervsråd og Bæredygtig Herning.

Gruppen afholdte i november erhvervskonferencen "Vejen Frem". Formålet med konferencen var at inspirere lokale virksomheder til omstilling af tung transport. Konferencen var velbesøgt og fik ros af de deltagende virksomheder. En ny konference forventes afholdt i slutningen af 2025.

I starten af 2024 gennemførte Bæredygtig Herning et forløb med fokus på omstilling af transportsektoren. Forløbet handlede om konkrete løsninger i omstillingen, f.eks. eco-driving, ledelse af omstilling, klimaregnskab samt værdikædesamarbejde.

ENERGI



Landbrug og arealanvendelse	
Transport og mobilitet	
Energi	
Genbrug og affald	
Bæredygtig levevis	
Virksomheders grønne omstilling	
Herning Kommune som virksomhed	
Klimatilpasning: Vand, hede, tørke og vind	

Opstilling af solceller og vindmøller

Vigtige indsatser indenfor energi, som opstilling af Vindmøller og solceller forløber som planlagt. I 2022 blev det politisk besluttet at påbegynde planlægning for fem vedvarende energiprojekter i Herning Kommune. Planlægning for solcelleanlæg ved Vildbjerg er blevet vedtaget, mens planlægningen er i gang for projekter i Sønder Felding, Aulum og Haderup. Energianlæg ved Arnborg afventer en revideret ansøgning fra opstiller.

Målet om en energi- og varmeforsyning baseret på 100% vedvarende energi i 2030 er indenfor rækkevidde, men der kan være flere barrierer ift. at nå målet, bl.a. forsinket og dyr net-tilslutning.

Energibåndet

Herudover er der igangsat planlægning for et projektområde syd for Herning-motorvejen kaldet "Energibåndet". Området rummer arealer på over 600 hektar, herunder ca. 100 hektar til erhverv, 120 hektar til solceller og 380 hektar til naturgenopretning. Der igangsættes ligeledes planlægning for vindmøller med en maksimal højde på 130-140 meter. Herning Kommune har ved denne tilgang til planlægning forsøgt at gå nye veje i måden borgerne er blevet inddraget i udviklingen af projektet.

Udbygning af fjernvarme og udfasning af fossile brændsler

Cirka 88% af den energi, som anvendes til kollektiv varmeforsyning i Herning Kommune stammer fra vedvarende energikilder, såsom biobrændsel, sol- og vindenergi. Udbygningen af fjernvarmeforsynede områder går bedre end forventet. Andelen af ejendomme i Herning Kommune med fjernvarme er øget med 660 boliger fra 2022 til september 2024. Dermed er 83% af alle boliger i Herning Kommune nu opvarmet med fjernvarme.

I 2024 er der godkendt udvidelse af fjernvarmeforsyningen i nye boligområder i eks. Tjørring og Snejbjerg og konverteringsprojekter fra naturgas til fjernvarme i Vildbjerg er under udførelse. Derudover har der bl.a. været dialog med Sørvad og Skibbild-Nøvling om muligheden for fælles varmeforsyning enten i form af fjernvarme eller lokale varmefællesskaber. Begge byer er i dag forsynet med naturgas.

En række boliger har en geografisk placering, der hverken gør det muligt at komme på fjernvarmenettet eller blive del af et varmefællesskab. Her udbydes webinarer hvor den enkelte boligejer kan få information om muligheder, fordele og ulemper ved udskiftning af olie- og gasfyr.

Varmefællesskaber

I juni 2024 blev der oprettet en pulje til fremme af varmefællesskaber. Puljen er på 600.000 kr. fordelt over 2024 og 2025. Formålet med puljen er at understøtte omlægning fra gas- og oliefyr i de områder, hvor der ikke kan komme fjernvarme. Fællesskaberne kan være et alternativ til individuelle varmepumper og har bl.a. den fordel, at reducere udgifter, sikre lige adgang til varmeforsyning for alle borgere i landsbyen og skabe fælles ejerskab. Puljen kan søges til rådgivning og planlægning. Der er indtil videre indkommet og godkendt en ansøgning til puljen.

Reduceret energiforbrug

Der er også fokus på at fremme reduceret og intelligent energiforbrug. Derfor afholdes borgerrettede aktiviteter med fokus på både varmepuljen samt energibesparende tiltag og energirigtig adfærd.

Strategisk energi- og varmeplan

For at styrke målet om en robust samt fossilfri energi- og varmeforsyning er arbejdet med en strategisk energi- og varmeplan startet op. Arbejdet fortsættes i 2025 og intensiveres med deltagelsen i LIFE ACT-projektet.

GENBRUG OG AFFALD



Landbrug og arealanvendelse	
Transport og mobilitet	
Energi	
Genbrug og affald	
Bæredygtig levevis	
Virksomheders grønne omstilling	
Herning Kommune som virksomhed	
Klimatilpasning: Vand, hede, tørke og vind	

Herning Kommune genanvender allerede 59% af husholdningsaffaldet, hvilket er mere end målet for 2025 og tæt på målet for 2030, som er på 60% genanvendelse.

Styrket affaldsindsamling & SorTex-projektet

Der arbejdes kontinuerligt på at styrke indsamlingen i de ti affaldstyper. Der er bl.a. gennemført et projekt med fokus på at styrke affaldssorteringen i boligselskaber og forskellige metoder til indsamling af tekstilaffald afprøves.

I SorTex-projektet er der også fokus på tekstilaffald. Projektet er støttet af EU og startede op i september 2024. I projektet udvikles og testes teknologier og forretningsmodeller til forsoring af tekstiler, som er afleveret til offentlige aktører som kasseret tekstil.

Herudover er der i efteråret 2024 igangsat evaluering af indsamlingen af farligt affald. Her ses både på nye kasser til indsamling af farligt affald hos borgerne samt på informations- og kommunikationsindsatsen.

Affaldssortering i det offentlige rum

Der er stor signalværdi i affaldssortering i det offentlige rum. I øjeblikket arbejdes der på at finde et område i Herning midtby, hvor der kan afprøves en løsning til indsamling af flere affaldstyper i det offentlige rum. Nye krav til affaldssortering i det offentlige rum forventes at komme i 2026 eller 2027.

Formidling, undervisning og rådgivning

Der arbejdes hele tiden på at udvikle, tilpasse og gentænke formidling vedr. affaldssortering til borgere og virksomheder. I Herning Kommune er det besluttet, at kommunen vil tilbyde erhvervsvirksomheder affaldsbeholdere til markedspriser. Derudover ydes vejledning til erhvervsvirksomheder i sortering af de 10 affaldstyper.

Der er stigende interesse for at besøge affaldsskolen; mere end 700 elever har besøgt skolen i 2024. Det har enten været besøg i løvbakkehuset, rundvisning på en af genbrugspladserne, besøg hos affaldsberget i Fæsteholt eller Affaldsskolen har været på besøg på deres egen skole. Derudover har affaldsskolen deltaget i en række arrangementer; eksempelvis Grøn Inspirationsdag, Biodiversitetsuger ifm. Åben skole Festival, Naturens dag og Bæredygtighedsdagen.

BÆREDYGTIG LEVEVIS



I dette indsatsområde er der fokus at styrke borgernes viden og motivation til at kunne træffe klimavenlige valg ift. eget liv.

Inspiration til klimavenlige valg i hverdagen

Det seneste år er der afholdt en lang række arrangementer, som har været rettet mod både børn, unge og voksne. Mange temaer har været i fokus; alt fra eksempelvis fremtidens mobilitet og Tiny Houses til nye madvaner, bæredygtige ferieformer, klimaforandringer, vanebrud for klimaet og biodiversitet. Derudover er der afholdt arrangementer og aktiviteter i forbindelse med bibliotekernes verdensmålsuge og den nationale klimahandledag i april. De fleste af arrangementerne er gratis at deltage i.

Understøtte bæredygtige lokale fællesskaber

Herudover er der i efteråret indgået samarbejder med DemocracyX om en deltids Community manager, der har dedikeret tid til at understøtte borgerne i at etablere bæredygtige lokale fællesskaber i Herning Kommune. Målet er over de næste tre år at engagere mere end 2.000 borgere i grønne fællesskaber, at organisere 10-15 nye fællesskaber rundt om i kommunen og igangsætte 20-25 konkrete projekter i og sammen med fællesskaberne.

Inspirationskatalog

Et inspirationskatalog er under udarbejdelse. Kataloget kommer til at indeholde en oversigt over oplæg om forskellige temaer, eks. energi og varme, mad, biodiversitet og tips til klimavenlige handlinger i hverdagen. Målet er, at lokale fællesskaber, eks. borgerforeninger, lokalråd, foreninger, boligfællesskaber osv. kan booke oplæg fra kataloget. Oplæggene vil være gratis, blive afholdt lokalt og i samarbejde med det fællesskab, der booker oplægget.

Som en del af kataloget er der indgået aftale med Vanebrudspalæet, som har



Landbrug og arealanvendelse	
Transport og mobilitet	
Energi	
Genbrug og affald	
Bæredygtig levevis	
Virksomheders grønne omstilling	
Herning Kommune som virksomhed	
Klimatilpasning: Vand, hede, tørke og vind	

udviklet et borgerrettet koncept med fokus på vidensopbygning om klimaforandringer, mulighed for at regne på egen CO2-udledning samt motivation til adfærdsendring.

Synliggøre lokale initiativer og gode historier

For at synliggøre lokale initiativer og historier bliver der i starten af 2025 lanceret en ny underside på Herning Kommunes hjemmeside. Formålet er at formidle lokale grønne initiativer og viden om klimahandling i hverdagen.

Klima på dagsordenen i skoler og dagtilbud

Klima og bæredygtighed er også en del af dagligdagen i kommunens skoler og dagtilbud. Formerne er mange; alt fra dagligdagens dialog om madspild og papirforbrug til affaldsindsamling, udarbejdelse af insekthoteller, besøg hos virksomheder med bæredygtig profil, indretning af genbrugs-makerspace og faglige forløb om emner som jordklodens forandring og ressourcer. Omkring 3.300 elever og 300 lærere deltog i Børnefolkemødet på Herning Bibliotek i uge 40 og 41.

Bæredygtighed og klima i planlægningen

Herudover er der en række projekter i gang, som skal være med til at skabe rammerne for et mere bæredygtigt liv. Eksempelvis skabes nye grønne forbindelser og byrum i Herning, Kibæk og Haderup. Klimahensyn og klimatilpasning indtænkes som standard i lokalplanlægning og overordnet planlægning. Her kan Tangsøparken og masterplanen for Birk nævnes som eksempler.

I 2024 er Plan 22+ projektet også igangsat. Projektets formål er at undersøge, hvordan Herning Kommune også fremover kan tilbyde nye og nuværende borgere attraktive boligområder med planlægningsmæssige kvaliteter som ramme om et godt hverdagsliv, samtidig med at det sker med omtanke for klimaet.

VIRKSOMHEDERNES GRØNNE OMSTILLING



Landbrug og arealanvendelse	
Transport og mobilitet	
Energi	
Genbrug og affald	
Bæredygtig levevis	
Virksomheders grønne omstilling	
Herning Kommune som virksomhed	
Klimatilpasning: Vand, hede, tørke og vind	

Partnerskaber og samarbejde er generelt nøglen til at lykkes med implementering af klimaplanen. Partnerskaber der understøtter indsatserne for virksomhedernes grønne omstilling etableres og formes løbende i takt med udviklingen og gennemførelsen af indsatserne. Bæredygtig Herning og Erhvervsrådet Herning & Ikast-Brande er vigtige partnere i denne indsats, både som samarbejdspartnere og ift. at drive projekter og initiativer samt rådgive virksomheder om grøn og bæredygtig omstilling.

Vejledning af virksomheder

Der opleves en stigende efterspørgsel på vejledning fra virksomhederne. Det gælder både for uerfarne virksomheder på området og for virksomheder, der har været i gang med den grønne omstilling i længere tid og derfor efterspørger mere kompleks og specifik vejledning.

Inspirationsmagasinet "Fra Herning til Herning"

Inspirationsmagasinet "Fra Herning til Herning" blev færdigt i foråret 2024 og bliver delt ud til virksomheder. Formålet med magasinet er at inspirere til bæredygtig omstilling på tværs af virksomheder og brancher. Der er kommet gode tilbagemeldinger på magasinet og et nyt planlægges udarbejdet om et års tid. Herudover deles gode historier og cases løbende.

Potentialer for materialesymbioser

Der er i 2024 undersøgt potentialer for materialesymbioser mellem virksomheder i Herning Kommune. Kortlægningen er sket indenfor udvalgte brancher og virksomhedsstørrelser, og virksomhederne er identificeret ud fra deres bæredygtighedsengagement og potentiale for symbioser. I kortlægningen udviste i alt 10 virksomheder klar interesse for at arbejde med symbioser. Næste skridt er at matche virksomheder, som har interesse i at afhænde/anvende restprodukter med hinanden.

Tekstil: Fra affald til ressource

Indenfor erhvervspejlemærket "Tekstil: fra affald til ressource" arbejdes mere flere projekter, bl.a.: "ReHUB" Herning som er et strategisk samarbejde med det formål at gøre Herning til epicenter for cirkulær tekstilindustri gennem etablering af værdikæder for genanvendelse af tekstiler, "Microfactory"/"Ready" på VIA, hvor det er muligt lokalt og i small scale at teste og omdanne tekstilaffald til ressource og "AM Textile", der har til formål at undersøge muligheder for at omdanne brugte og indsamlede tekstiler til 3Dprint råmateriale. For alle projekter gælder, at de drives og gennemføres i samarbejder mellem flere lokale aktører.

Udvikling af cirkulær økonomi for tekstilaffald: SorTex-projektet

Herudover er et nyt projekt "SorTex" blevet sat i gang i september 2024. SorTex er et treårigt EU-projekt, hvor Herning Kommune, sammen med 12 danske og svenske partnere, vil arbejde med udvikling og test af metoder til indsamling og genanvendelse af tekstilaffald. Herning Kommune er LEAD-partner på projektet, som løber over tre år.

Øget fokus på bæredygtighed og klima i events

I forhold til øget bæredygtighed og reduktion af CO2-udledning ved events er der gennem forskellige initiativer og projekter fokus på både leverandører, kunder og venue. Idrætsforbund og eventarrangører har i stigende grad fokus på bæredygtighed. De tre store events i Herning i 2025 har indledt et samarbejde om bæredygtige indsatser og genbrug af materialer (VM i håndbold, VM i ishockey og Euroskills).

Climathon

Euroskills var også case på dette års Climathon, hvor ca. 80 studerende arbejdede med, hvordan man synliggør bæredygtighed ved store events.

HERNING KOMMUNE SOM VIRKSOMHED



Landbrug og arealanvendelse	
Transport og mobilitet	
Energi	
Genbrug og affald	
Bæredygtig levevis	
Virksomheders grønne omstilling	
Herning Kommune som virksomhed	
Klimatilpasning: Vand, hede, tørke og vind	

Der er udarbejdet en plan for reduktion af kommunens egen udledning af drivhusgasser; "Herning Kommune – En klimabevidst virksomhed". Planen blev vedtaget i Herning Byråd i december 2023.

Herning Kommune – En klimabevidst virksomhed

Med planen vil Herning Kommune gå foran i udviklingen af en mere klimavenlig og bæredygtig kommune. Det skal dels ske gennem egne handlinger, og dels ved at tage lokalpolitisk klimalederskab i alle de samarbejder og sammenhænge, som kommunen indgår i. Med planen sættes endnu højere hastighed på omstillingen.

Målene for 2030 er:

- ✓ Medarbejdere der både har nødvendig viden og rammer for at kunne være klimabevidste medarbejdere og ambassadører
- ✓ Gennem dialog og opfølgning være med til at skubbe på den grønne omstilling af kommunale selskaber, samarbejdspartnere og interessenter
- ✓ Kommunale indkøb og udbud, der proaktivt understøtter den grønne omstilling
- ✓ Mere energieffektive kommunale bygninger samt kommunale bygge- og anlægsaktiviteter med væsentligt reduceret CO₂-udledning
- ✓ Egen bilpark og tilkøbt transport, som ikke anvender fossile drivmidler

Planen indeholder følgende fem indsatsområder:

- Fossolfri kommunal transport
- Bæredygtige bygninger og anlæg
- Bæredygtige indkøb
- Klimavenlige fødevarer
- Klimakompetente medarbejdere og ambassadører

Handleplan

Der er efterfølgende udarbejdet en handleplan, som skal sikre, at planen bliver til virkelighed. Handlingsplanen blev godkendt i juni 2024. I handleplanen er de overordnede mål og indsatsområder konkretiseret og gjort handlingsorienteret.

Handleplanen er toårig og indeholder 16 indsatser fordelt under overstående fem indsatsområder. Alle indsatser har konkrete handlinger knyttet til sig, hvoraf de første er ved at blive gennemført.

Det handler bl.a. om omstilling af bil- og maskinparken, nye principper for mere bæredygtigt byggeri samt et øget fokus på renovering af kommunale bygninger, fokus på nøjsomt og mere bæredygtigt forbrug, mere klimavenlige fødevarerindkøb og mad i de kommunale køkkener.

KLIMATILPASNING



Landbrug og arealanvendelse	
Transport og mobilitet	
Energi	
Genbrug og affald	
Bæredygtig levevis	
Virksomheders grønne omstilling	
Herning Kommune som virksomhed	
Klimatilpasning: Vand, hede, tørke og vind	

I arbejdet med klimatilpasning har der primært været fokus på den fremadrettede klimarobuste planlægning og dermed at sikre eksisterende og kommende bolig- og erhvervsområder mod oversvømmelser.

Vejledning til vandhåndteringsplaner

Der er udarbejdet en vejledning til vandhåndteringsplaner. Vejledningen skal være med til at klimasikre byggerier og byområder og dermed gøre dem mere klimarobuste overfor fremtidige ekstreme regnhændelser, højtstående grundvand og oversvømmelser.

Klimatilpasning i separeringsprojekter

Arbejdet med at separere regnvand og spildevand er en løbende opgave. Klimatilpasning bliver nu tænkt ind i alle separeringsprojekter. I 2024 er klimatilpasning bl.a. en del af Herning Vands projekter i Ilskov, på Godthåbsvej, Sandagervej og Hammerum etape 3.

Risikovurdering af fremtidige skybrud

Sammen med Herning Vand er der igangsat en risikovurdering af, hvilke områder og i hvilket omfang fremtidige skybrud vil påvirke kommunen. Formålet er at sikre borgere, virksomheder, kritisk infrastruktur m.m. til det niveau, der er samfundsøkonomisk mest fordelagtigt.

Ny klimatilpasningsplan

Udarbejdelse af en ny klimatilpasningsplan er startet op. Planen forventes klar til politisk behandling i løbet af 2025. Formålet med klimatilpasningsplanen er at skabe grundlag for, at både kommune, erhvervsliv og borgere kan forberede sig på klimaforandringerne.

Den skal samtidig skabe et grundlag for at indtænke det ændrede klima i den kommunale planlægning, så effekten af ændringerne i så høj grad som muligt kan vendes fra problem til ressource.

Samtænkning af klimatilpasning og udtagning af lavbundsjord

Ved Gullestrup Enge undersøges mulighed for at sammentænke klimatilpasning og udtagning af lavbundsjord. Miljøstyrelsen har givet tilsagn om tilskud til klima-lavbundsprojektet, mens vi selv undersøger potentialet for klimatilpasning samt mulighederne for samtidig at styrke biodiversitet, beskytte drikkevandsinteresser og forbedre de rekreative værdier i området.

Plan for vandindvinding i tørkeperiode

Herudover er der arbejdet videre med en kortlægning, som skal danne grundlag for en beredskabsplan for vandindvinding i tørkeperioder. Det er nu kortlagt, hvor i kommunen der er behov for ekstra vand i tørkeperioder. Gennem interviews med vandværker og pejledata er det vurderet, at grundvandsressourcen til drikkevand er rigelig. Det skal nu kortlægges, hvilke naturområder der er sårbare i tørkeperioder, og hvor der derfor ikke kan fjernes mere vand fra den terrænnære grundvandsressource end højst nødvendigt. Planen forventes klar i løbet af 2025.

LIFE ACT

I 2025 forventes arbejdet med klimatilpasning styrket gennem deltagelse i LIFE ACT projektet, hvor Herning Kommune bl.a. deltager i to arbejdsplaner vedr. helhedsorienteret vandhåndtering samt stigende temperaturer, hedeølger og tørke.

KLIMAPLANENS MERVÆRDIER



I klimaplanen er der fokus på at opnå en række merværdier. På den måde kan klimaindsatsen også være med til at styrke rammerne for det gode liv, for naturen og for Herning Kommune som dynamisk erhvervskommune.

Nedenfor er kort angivet en række eksempler på merværdier i de indsatser, der arbejdes med:

Planlægning for opstilling af vindmøller og solceller: Energibåndet

I Energibåndet er der arbejdet med at finde nye veje til at inddrage borgere og virksomheder og derved styrke den demokratiske proces. Det har været et mål at indtænke og sammentænke energiplanlægning, erhvervsudvikling og naturgenopretning samt at sikre, at så mange som muligt kan få så meget som muligt ud af planen. Dermed kan projektet både være med til at styrke lighed, rekreative værdier og biodiversitet.

Udtagning af lavbundsjord og klimatilpasning: Gullestrup og Birk Enge

Her undersøges mulighed for at gennemføre projekter, hvor der er fokus på flere dagsordener; udtagning af lavbundsjord, klimatilpasning, biodiversitet, drikkevandsinteresser og styrkelse af rekreative værdier.

Fremme forhold for cyklister, gående og kollektiv transport + fremme delebilisme og delecyklisme

Der er udarbejdet en cykelhandleplan og arbejdes på flere projekter vedr. delecykler. Begge dele med det mål at få flere til at cykle og få flere til at cykle mere, hvilket også har en effekt på sundhed – både ved at mindske luftforurening og ved øget bevægelse.

MERVÆRDIERNE

BÆREDYGTIGHED: Vi vil styrke den bredere bæredygtige udvikling ved at arbejde helhedsorienteret og langsigtet på tværs af kommune, virksomheder, uddannelses-institutioner og borgere.

VÆKST OG ARBEJDSPLADSER: Vi vil styrke vækst og arbejdspladser ved at have et udviklingsorienteret fokus på den grønne omstilling.

BIODIVERSITET: Vi vil indtænke og i størst muligt omfang tilgodese hensynet til biodiversitet, således at den øges frem mod 2050.

REKREATIVE VÆRDIER: Vi vil indtænke og styrke varieret natur og landskaber med plads til udvikling og oplevelser.

SUNDHED: Vi vil sikre, at klimatiltag bidrager til at fremme sundhed og trivsel for kommunens borgere.

LIGHED: Vi vil fremme lighed, lige adgang og muligheder.

Øget synlighed og kommunikation af kollektive trafiktilbud

Her køres forsøg med gratis buskørsel med kommunens lokalbusser og reduceret pris for unge i bybusser og med regionalruter. Begge dele er med til at sikre mere lige adgang og muligheder.

Energifællesskaber

I energi- og varmefællesskaber skabes lige adgang til energi- og varmeforsyningen for alle borgere i byen, typisk er priserne lavere og der skabes et fælles, lokalt ejerskab.

Virksomhedernes grønne omstilling

Generelt er hele indsatsområdet Virksomhedernes grønne omstilling både med til at nedbringe udledningen af drivhusgasser og samtidig styrke virksomhedernes omstilling og konkurrenceevne. Dermed styrkes sandsynligheden for vækst og skabelse af nye lokale arbejdspladser.

KLIMAREGNSKAB 2022

Klimaregnskabet er udarbejdet på baggrund af tal for 2022. Det betyder, at det endnu ikke kan sammenholdes med gennemførelsen af klimaplanens indsatser. Indsatserne er gennemført fra slutningen af 2022 og ligger således primært tidsmæssigt efter, at udledningen fra 2022 er sket.

Den samlede udledning af drivhusgasser i Herning Kommune er beregnet til at være godt 730.000 ton CO₂ i 2022. Fra 2020 til 2022 er der samlet set sket et fald på knap 48.000 ton, svarende til ca. 6%.

Det samlede fald skyldes primært et stort fald i udledninger fra arealanvendelse. Dette skyldes ikke store ændringer i arealanvendelse, men at vejret i 2022 gjorde, at skovene optog mere CO₂ end i både 2018 og 2020. Det betyder også, at udledningen fra arealanvendelse forventeligt vil stige igen.

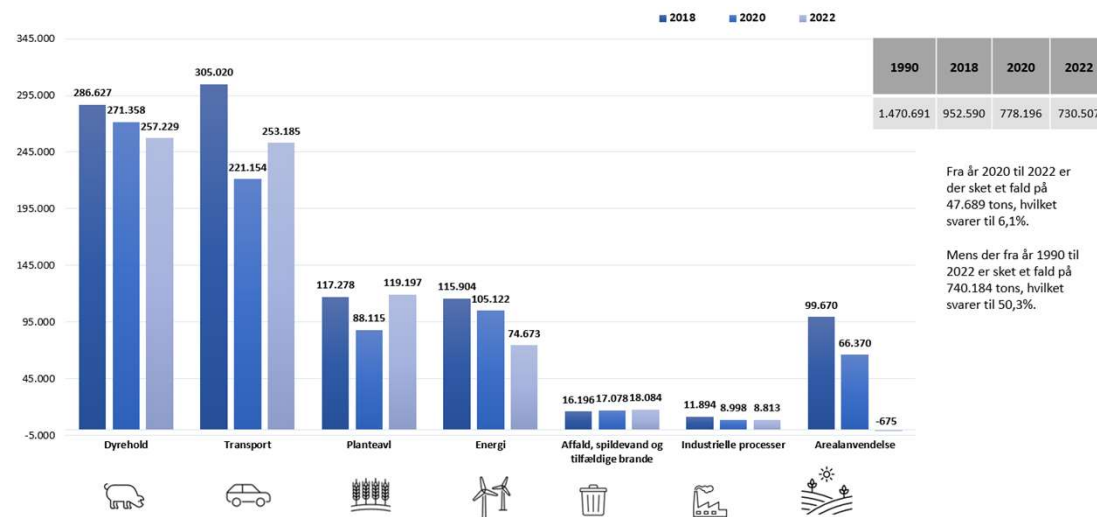
Herefter er det største fald sket i udledninger fra energisektoren. Faldet i udledninger fra energisektoren skyldes delvist en højere andel af vedvarende energi, fald i brændselsforbruget i den kollektive el- og varmeforsyning samt at forbruget i 2022 blev påvirket både af høje temperaturer samt Ruslands invasion af Ukraine.

Udledninger fra transportsektoren er som forventet steget, idet Coronapandemien påvirkede transportsektoren i 2020. Den er dog ikke steget til 2018-niveau. Det skyldes primært flere el-biler samt at samfundet i 2022 fortsat ikke var kommet helt op på niveau med før pandemien.

Udledningerne fra dyrehold er faldet, primært fordi der ikke længere var pelsdyrsbedrifter i Herning Kommune, mens udledningerne fra planteavl er steget. Dette skyldes primært ændrede afgrøder samt et lavere CO₂ optag fra mellem- og efterafgrøder.

Derudover er der tale om mindre forskydninger i de øvrige sektorer.

Samlet CO₂-udledning for Herning Kommune i år 2018, 2020 og 2022.



Når der sker en ændring i beregningsmetoder i klimaregnskabet for 2022, gennemføres ændringerne også i tidligere regnskaber. Det betyder, at tallene for Herning Kommunes udledning af drivhusgasser i 2018, 2020 og 1990 også bliver korrigerede. Dette gøres for at sikre, at udviklingen i udledningen af drivhusgasser fortsat kan sammenlignes over tid.

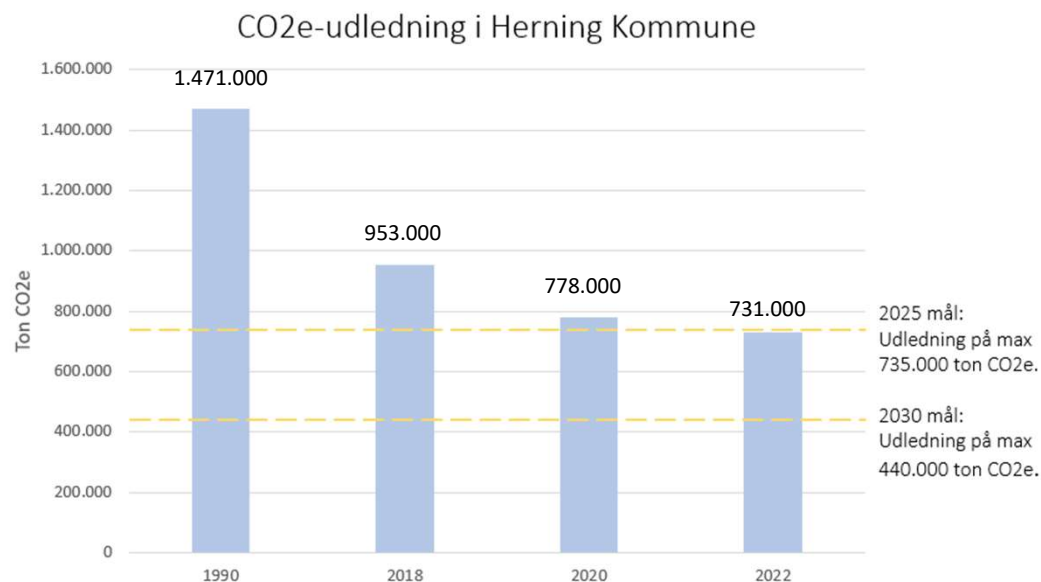
KLIMAREGNSKAB 2022

Herning Kommunes mål for reduktion af drivhusgasser skal ses ud fra en baseline, som er den estimerede udledning af drivhusgasser i Herning Kommune i 1990. I alt blev der udledt godt 1.470.000 ton CO₂ i 1990.

I 2022 var udledningen fra Herning Kommune på godt 730.000 ton CO₂. Fra 1990 til 2022 er udledningen af drivhusgasser i Herning Kommune således faldet med godt 740.000 ton, svarende til godt 50%.

I 2025 er målet en reduktion af drivhusgasser på 50-54%, svarende til en udledning på mellem 735.000 og 680.000 ton CO₂. Herning Kommune har således nået målet for 2025. Det skal dog ses i lyset af et fald i udledningerne fra arealanvendelse, som ikke skyldes ændret anvendelse af arealerne, men vejret og træers øgede CO₂ optag i 2022 ift. tidligere år. Således kan udledningerne fra arealanvendelse være steget til de tidligere niveauer i næste klimaregnskab.

I 2030 er reduktionsmålet på 70%, svarende til en udledning på max. 440.000 ton CO₂. For at nå målet skal udledningen af drivhusgasser i Herning Kommune reduceres med yderligere 290.000 ton CO₂ frem mod 2030, svarende til et fald på ca. 40% fra 2022 til 2030.





Herning
Kommune